

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Гладкина А.І., здоб. ОС «бакалавр»
 Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Горох**
Державний біотехнологічний університет

Проблема оподаткування в усі часи була надзвичайно актуальною, адже саме податки є тим джерелом надходження коштів до державної скарбниці, без якого неможливо уявити процвітаючу та стабільну країну.

Податкова система має відображати конкретні умови країни: рівень розвитку економіки, соціальної сфери, зовнішньої і внутрішньої політики, традицій народу, географічне положення і безліч інших чинників. У зв'язку з цим склад податкової системи, структурні співвідношення окремих податків, порядок їх обчислення, форми розрахунків, організація податкової служби можуть значно відрізнятись в різних країнах.

Система оподаткування в Україні, як і будь-яка інша система, має свої недоліки: це і її нестабільність, яка зумовлюється частими змінами в законодавчих актах, що негативно впливає на розвиток підприємництва в цілому, і надто громіздка організація системи оподаткування, і надзвичайно ускладнені розрахунки окремих податків [1].

Виходячи з норм Податкового кодексу України, складовими елементами податкової системи України є окремі обов'язкові платежі, що поділяються на: загальнодержавні податки і збори та місцеві податки і збори [2].

До початку вторгнення російської федерації в Україні діяли такі основні податки та ставки (рис. 1).

Податок на прибуток підприємств	18%
Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)	18%
Податок на доходи фізичних осіб	22%
Податок на додану вартість (ПДВ)	20%

Оподаткування фізичних осіб-підприємців (ФОП)

Спрощена система оподаткування	Загальна система оподаткування
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) – 22% ▪ Єдиний Податок ФОП 1 група – 10% від ПМПО ФОП 2 група – 20% від МЗП ФОП 3 група – 5% (3%+ПДВ) від доходу 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) – 22% ▪ Військовий збір (ВЗ) – 1,5% ▪ Податок з доходів фізичних осіб (ПДФО) – 18%

Рис. 1. Основні податки та ставки до воєнного стану [2]

Але через вторгнення в країну відбулись зміни, прийняті на період дії правового режиму воєнного стану, надзвичайного стану внесені до Податкового кодексу України Законами № 2118-IX від 03.03.2022, № 2120-IX від 15.03.2022,

№ 2139-IX від 15.03.2022, № 2142-IX від 24.03.2022, № 2173-IX від 01.04.2022, № 2192-IX від 14.04.2022 [3]. Основні зміни відображені на рис. 2.

Рис. 2. Зміни, що були прийняті щодо оподаткування на період воєнного стану [3]

Так, завдяки змінам у Перехідні положення податкового кодексу під час дії воєнного стану в Україні податкова не буде штрафувати платників податків за несвоєчасну сплату податків, несвоєчасне подання податкової звітності, якщо граничний строк подання звітності припав на період з 24.02.2022 до останнього дня місяця припинення воєнного стану, несвоєчасну реєстрацію податкових і акцизних накладних, несвоєчасне подання електронних документів про фактичні залишки та обсяг обігу пального, спирту етилового тощо. У той же час, з метою уникнення штрафних санкцій, передбачених ПКУ, за наведені вище податкові порушення, всі податкові обов'язки необхідно виконати протягом 6 місяців після припинення воєнного стану в Україні [3].

Тому зараз склалася унікальна ситуація, коли одні платники сплачують податки авансом, а інші – не платять за минулі податкові періоди. Коли одні подають декларації про майновий стан і доходи та беруть участь в одноразовому добровільному декларуванні, а інші – досі не видають фіскальні чеки. Тим не менше, надалі стан оподаткування буде менше залежати від змін нормативно-правового забезпечення, а більше – від трансформації стосунків між платниками податків та державою в цілому через вироблення нового суспільного механізму, в якому ключовими будуть євроінтеграційний вектор та несприйняття корупції.

Інформаційні джерела:

1. Бородіна О. М., Бурлай Т. В., Горшкова Н. І., Гончар Н. Ю., Дубровський В. І. Конкурентоспроможність економіки України: стан і перспективи підвищення: моногр. / Інститут економіки та прогнозування НАН України / І. В. Крючкова (ред.). – К.: Основа, 2007. – 488 с. – ISBN 978-966-699-228-7.

2. Податковий кодекс України : закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Оподаткування під час воєнного стану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/taxes/taxation-during-martial-law>